

Posudek vedoucího na diplomovou práci Michaly Hartové :
„Otázka vstupu Turecka do Evropské unie“

Evropská unie žije mnoha problémy. Jedním z nich je její další rozšíření, které po roce 2004 získalo mnoho odpůrců. Diskutuje se o tom, zdali byli noví členové dostatečně připraveni, zdali nebyla překročena absorpční kapacita Unie a také, zdali se nekomplikoval proces rozhodování v Unii při takové různorodosti její členské základny. Všechny tyto otázky se znovu vrací, s ještě větší intenzitou, při úvahách o přijetí Turecka do Evropské unie. Přitom, jak se v diplomové práci uvádí, Turecko poprvé požádalo o členství ještě koncem 50.let.

Této nadměru aktuální otázce, do níž se promítají nejrůznější stránky problému (zdaleka nejen ekonomické, ale také bezpečnostní, politické, dopady na různé unijní politiky, změny rozhodovacích procedur aj.), je věnována předložená práce Michaly Hartové.

Je napsána s dobrou znalostí celé problematiky. V případě Turecka to znamená mít dobré a vyvážené znalosti nejen o historii, současném politickém rozložení sil, o silách, které stojí za přijetím do EU, ale také o specifických aspektech, které se zatím v žádném předchozím rozšíření Unie nevyskytovaly (např. postavení armády v turecké společnosti, postavení žen, zahraničně politické problémy se sousední zemí, s Řeckem aj.). Žádné jednání o vstupu, kterým se až dosud zabývaly členské země EU a které s Tureckem bylo zahájeno v roce 2005, se nemuselo zabývat takovými otázkami, jako je tomu v případě Turecka.

Z tohoto hlediska má diplomová práce vhodnou strukturu, která umožnila v logickém sledu o těchto otázkách pojednat. Po shrnutí historického vývoje a celého dlouhodobého přibližování Turecka Evropské unii bylo moudré zařadit kapitolu, která by zhodnotila hlavní rozdíly mezi posledním rozšířením v roce 2004 (předcházející rozšíření by nemělo smyslu rozebírat) a odlišnosti spojené s přípravou Turecka na vstup. Rozdílů je skutečně velmi mnoho a zdaleka nespočívají jen v ekonomickém zaostávání za vyspělou Evropou. Hlavní část diplomové práce vidím v následujících dvou kapitolách, z nichž kap. 4 analyzuje politické aspekty a kap. 5 ekonomické aspekty vstupu Turecka do EU. I když Turecko je pod ekonomickou úrovní dvou zemí, o které se Unie rozšíří nejspíše v příštím roce (Rumunsko a Bulharsko), nevidí diplomantka hlavní problém tureckého vstupu EU v jeho ekonomickém zaostávání (mimořádně se v práci ukazuje, že rozdíly vůči dvěma potenciálním kandidátům na členství v roce 2007 nejsou tak dramatické), ale ve splnění kodaňského politického kritéria: ochrana lidských práv, postavení armády, kurdská otázka, vztah ke Kypru a Řecku). Souhlasím s názorem vyjádřeným v závěru diplomové práce, že tyto aspekty „mají a budou mít v případě Turecka mnohem větší důležitost než aspekty ekonomické, neboť představují obrovská rizika ve formě okamžitého zastavení přístupových rozhovorů“ (str. 82). Proto cesta Turecka na Západ bude „velmi dlouhá a obtížná“ (str. 84).

Domnívám se, že se Michala Hartová vyrovnala s úkolem, který si vytkla. Její diplomová práce je opřena o prameny jak unijní, tak i turecké a rovněž rozbory západoevropských odborníků a předkládá zaslíbený obraz o problému, který byl jejím předmětem : vstup Turecka do Evropské unie.

Pokud bych chtěl autorce něco málo kriticky připomenout, tak bych doporučoval, aby se své diplomové práci více citovala (celé stránky výkladu jsou bez jakéhokoli odkazu) a některé odkazy se uvádějí bez uvedení pramenu.

Diplomovou práci Michaly Hartové doporučuji k obhajobě a navrhuji známku „Výborně“.

Prof. Ing. Luděk Urban, CSc
Vedoucí diplomové práce

27.8. 2006